

**Exit from
and Internati**

Potovanje in bolnik

s kronično ledvično boleznijo Mojca Lorenčič

Ni razloga, da bolnik s kronično ledvično boleznijo ne bi potoval v tujino ali na službeno pot, počitnice, študij ali kaj podobnega. Kot ostali kronični bolniki pa ne sme pozabiti predvsem na svoje zdravstvene posebnosti in potrebe. Naštejmo glavne stvari, na katere morate biti pred odhodom v tujino pozorni.

Uredite si zdravstveno zavarovanje

Če se odpravljate na počitnice v tujino, si nikar ne pozabite urediti zdravstvenega zavarovanja, saj se s tem izognete velikim stroškom morebitne zdravstvene oskrbe v tujini. Zdravstveno pomoč si v državah Evropske unije, v Švici in državah Evropskega gospodarskega prostora (EGP; članice so Islandija, Liechtenstein in Norveška) zagotovite z evropsko kartico zdravstvenega zavarovanja, ki velja eno leto. S kartico vam omogočajo potrebne zdravstvene storitve na račun Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Z evropsko kartico lahko zdravstvene storitve uveljavljate tudi na Hrvaškem in v Makedoniji, vendar le nujne storitve. Potrebne zdravstvene storitve torej zajemajo širši krog pravic, ki so potrebne iz medicinskih razlogov, upoštevajoč tudi naravo zdravstvenih storitev in trajanje bivanja v neki državi.

Če potujete na Hrvaško ali v Makedonijo, potrebujete razen kartice še spremni dopis. Nujne zdravstvene storitve lahko na račun Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije uveljavljate tudi v Bosni in Hercegovini, in sicer s posebno listino.

V drugih državah morate poravnati plačilo zdravstvene storitve sami, doma pa lahko uveljavljate povračilo stroškov. Na podlagi medicinskih dokumentov, originalnih računov in receptov bodo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije presodili upravičenost teh storitev in povrnili stroške v višini povprečne cene teh storitev v Sloveniji.

Zdravstvene storitve lahko z evropsko kartico uveljavljate neposredno pri zdravnikih oziroma zdravstvenih ustanovah, storitve pa vam ni treba plačati, če pomoč iščete v okviru javne zdravstvene službe. Če pomoč poiščete pri zdravniku zasebniku, boste morali storitev plačati in po vrnitvi v Slovenijo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije uveljavljati povračilo stroškov. Povrnili vam bodo priznane stroške storitve v tisti državi. Enako velja, če boste nujne zdravstvene storitve pri zdravniku zasebniku uveljavljali na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini ter Makedoniji. Na Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije opozarjajo, da morate v nekaterih državah poravnati doplačila, saj obvezno zdravstveno zavarovanje (podobno kot v Sloveniji) vseh storitev ne krije stoodstotno. Obvezno zavarovanje večinoma tudi ne krije helikopterskih prevozov in prevozov v domovino, zato svetujejo, da si glede tega uredite še komercialno zavarovanje. To je še posebno priporočljivo, če se nameravate ukvarjati z ekstremnimi športi. Pri tem bodite pozorni, kaj vam komercialno zavarovanje zagotavlja, saj so ekstremni športi in že znane kronične bolezni pogosto izključeni iz zavarovanja.

Evropsko kartico lahko naročite po internetu ali na samopostrežnih terminalih Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije najpozneje štiri dni pred odhodom v tujino, zadnji trenutek pa vam bodo na območni enoti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije izdali listino, ki je enakovredna kartici. Kartico izdajo brezplačno, imeti pa morate veljavno zdravstveno zavarovanje.

Na pot vzemite zdravila

Z napredovanjem kronične ledvične bolezni mora bolnik jemati vse več zdravil, ki jih potrebuje tudi na poti. Kako je s prenosom zdravil čez državno mejo?

Promet z zdravili sicer ureja Zakon o zdravilih, v katerem pa nobena določba ne obravnava zdravil, ki jih uvažajo posamezniki za lastne potrebe bodisi v osebni prtljagi bodisi po pošti, so pojasnili na Carinski upravi Republike Slovenije. Potnikom, ki na carinsko območje EU oziroma EGP prihajajo iz tretjih držav, carinski organi dovolijo prost uvoz farmacevtskih izdelkov, ki jih imajo v svoji osebni prtljagi, in sicer do količine, ki ustreza potnikovim osebnim potrebam.

Če posameznik carinske formalnosti uredi v Republiki Sloveniji, se z vidika carine to blago lahko prosto giblje po celotnem carinskem območju EU. Ker pa je uvoz oziroma vnos zdravil v državah članicah EU urejen z nacionalnimi predpisi, je treba pri prenosu zdravil v druge države članice upoštevati tudi morebitne omejitve, ki izhajajo iz teh predpisov. Enako velja za države, ki niso članice EU, zato je treba pred potovanjem preveriti predpise države, v katero potujete.

Z vidika carinskih predpisov ni pomembno, ali potnik zdravila zapakira v ročno ali oddano prtljago, če na primer potuje z letalom. Carinski organi pa priporočajo, da ima pri sebi dokument, na primer zdravniško potrdilo, s katerim lahko po potrebi dokazuje, da so zdravila za njegove lastne potrebe. To je sicer obvezno za prepovedane droge, ki se uporabljajo kot zdravila. Če posameznik uporablja invalidski voziček, insulinsko črpalko ali kateri drug medicinski pripomoček, za iznos iz carinskega območja EU in njihov ponovni vnos na carinsko območje EU niso potrebne posebne formalnosti. Ponovni uvoz teh pripomočkov si potnik lahko olajša tako, da si pri carinskih organih pridobi posebno potrdilo o istovetnosti blaga v potnikovi osebni prtljagi (obrazec je dostopen na spletni strani Carinske uprave in na mejnih prehodih), ki je dokazilo o skupnostnem statusu blaga. Potnik pa lahko carinskim organom predloži tudi drug ustrezen dokument, na primer račun ali garancijski list.

Če bolnik naroči zdravila za lastno uporabo po internetu, carinski organi za zdravila, poslana iz tretjih držav, uvoz dovolijo, če je razvidno, da gre za uvoz blaga nekomercialne narave. Če vrednost blaga v pošiljki presega 22 evrov, mora prejemnik plačati predpisane dajatve.

Nujna zdravila zadržite v osebni prtljagi

Po izkušnjah bolnikov s prenosom zdravil čez državne meje sicer ni posebnih težav. Modro pa je, da vseh zdravil bolnik ne zapakira v oddano prtljago, saj lahko ostane brez njih, če se prtljaga izgubi. Ročna prtljaga je za hranjenje zdravil zato boljše možnost. Prav tako je priporočljivo, da na pot vzamete več zdravil, kot bi jih sicer potrebovali, saj se lahko zgodi, da morate zaradi nepredvidenih okoliščin podaljšati potovanje. Za zdravila v obliki tekočine, ki jih želite imeti v osebni prtljagi, je treba pred potovanjem z letalom pridobiti zdravniško potrdilo in zdravilo predhodno prijaviti letalski družbi.

**Exit from S Gates
and International Arrivals**